

I

(Teisėkūros procedūra priimami aktai)

SPRENDIMAI

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS SPRENDIMAS (ES) 2017/684

2017 m. balandžio 5 d.

kuriuo nustatomas keitimosi informacija apie tarpvyriausybinius valstybių narių ir trečiųjų valstybių energetikos susitarimus bei teisiškai neprivalomus dokumentus mechanizmas, ir panaikinamas Sprendimas Nr. 994/2012/ES

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 194 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

pasikonsultavę su Regionų komitetu,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros ⁽²⁾,

kadangi:

- (1) siekiant, kad energijos vidaus rinka veiktų tinkamai, į Sąjungą importuojama energija turėtų būti visapusiškai reglamentuojama taisyklėmis, kuriomis sukurama energijos vidaus rinka. Skaidrumas ir Sąjungos teisės laikymasis yra svarbūs elementai siekiant užtikrinti Sąjungos stabilumą energetikos srityje. Dėl netinkamai veikiančios energijos vidaus rinkos Sąjunga atsiduria pažeidžiamoje ir nepalankioje padėtyje energijos tiekimo saugumo atžvilgiu, o dėl to sumažėja galima nauda Europos vartotojams ir pramonei;
- (2) siekiant apsaugoti Sąjungos energijos tiekimą, būtina įvairinti energijos šaltinius ir kurti naujas energetikos tinklų jungtis tarp valstybių narių. Kartu itin svarbu didinti bendradarbiavimą energetinio saugumo srityje su Sąjungos kaimyninėmis valstybėmis ir strateginėmis partnerėmis;
- (3) 2015 m. vasario 25 d. Komisijos priimtos Energetikos sąjungos strategijos tikslas – užtikrinti, kad energija vartotojams būtų tiekama už prieinamą kainą ir laikantis saugios, tvarios ir konkurencingos energetikos principų. Darniai ir nuosekliai įgyvendinant energetikos, prekybos ir išorės politikos priemones bus reikšmingai padedama siekti to tikslo. Konkrečiau, Energetikos sąjungos strategijoje, remiantis 2014 m. gegužės 28 d. Europos energetinio saugumo strategijoje atliktos analizės rezultatais, pabrėžiama, kad svarbus elementas užtikrinant energetinį saugumą yra visiška susitarimų dėl energijos pirkimo iš trečiųjų valstybių atitiktis Sąjungos teisei.

⁽¹⁾ OL C 487, 2016 12 28, p. 81.

⁽²⁾ 2017 m. kovo 2 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2017 m. kovo 21 d. Tarybos sprendimas.

Vadovaudamasi tuo pačiu principu, 2015 m. kovo 19 d. Europos Vadovų Taryba išvadose taip pat paragino užtikrinti visų susitarimų, susijusių su dujų pirkimu iš išorės tiekėjų, visapusišką atitiktį Sąjungos teisei, ypač padidinant tokių susitarimų skaidrumą ir suderinamumą su nuostatomis dėl energetinio saugumo;

- (4) 2015 m. gruodžio 15 d. Europos Parlamentas rezoliucijoje dėl Europos energetikos sąjungos kūrimo pabrėžė, kad reikia didinti Sąjungos išorės energetinio saugumo politikos darną ir užtikrinti didesnę su energetika susijusių susitarimų skaidrumą;
- (5) Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 994/2012/ES ⁽¹⁾ buvo naudingas, siekiant gauti informaciją apie esamus tarpyvyriausybinius susitarimus ir nustatyti tų susitarimų keliamas problemas, susijusias su jų suderinamumu su Sąjungos teise;
- (6) vis dėlto Sprendimas Nr. 994/2012/ES nepadėjo veiksmingai užtikrinti tarpyvyriausybinių susitarimų atitikties Sąjungos teisei. Tas sprendimas daugiausia buvo grindžiamas Komisijos atliekamu valstybių narių tarpyvyriausybinių susitarimų su trečiosiomis valstybėmis vertinimu po jų sudarymo. Patirtis, įgyta įgyvendinant Sprendimą Nr. 994/2012/ES parodė, kad toks *ex post* vertinimas nepadeda iki galo išnaudoti galimybių užtikrinti tarpyvyriausybinių susitarimų atitiktį Sąjungos teisei. Visų pirma, tarpyvyriausybiniuose susitarimuose dažnai nėra tinkamų tų susitarimų nutraukimo arba pritaikymo sąlygų, kurios valstybėms narėms būtų leidusios per pagrįstą laikotarpį pašalinti bet kokią neatitiktį. Be to, susitarimą pasirašančiųjų šalių pozicijos jau būna įtvirtintos, todėl kyla politinis spaudimas nekeisti jokio susitarimo aspekto;
- (7) didelis valstybių narių ir trečiųjų valstybių energetikos susitarimų skaidrumas bus naudingas siekiant glaudesnio Sąjungos vidaus bendradarbiavimo išorės energetikos santykių srityje ir ilgalaikių Sąjungos politikos tikslų, susijusių su energetika, klimatu ir energijos tiekimo saugumu;
- (8) kad būtų galima išvengti neatitikties Sąjungos teisei ir padidinti skaidrumą, valstybės narės turėtų kuo skubiau pranešti Komisijai apie savo ketinimą pradėti derybas dėl naujų tarpyvyriausybinių susitarimų arba tarpyvyriausybinių susitarimų pakeitimų. Komisija turėtų būti reguliariai informuojama apie derybų pažangą. Valstybės narės turėtų būti suteikta galimybė pakviesti Komisiją dalyvauti derybose kaip stebėtoją. Komisija turėtų turėti galimybę prašyti, kad jai būtų leista dalyvauti derybose kaip stebėtojai;
- (9) Komisijai turėtų būti suteikta galimybė per derybas dėl tarpyvyriausybinio susitarimo konsultuoti atitinkamą valstybę narę, kaip išvengti to susitarimo nesuderinamumo su Sąjungos teise. Tuo atžvilgiu Komisijai taip pat turėtų būti suteikta galimybė atkreipti atitinkamos valstybės narės dėmesį į atitinkamus Sąjungos energetikos politikos tikslus, valstybių narių solidarumą ir Tarybos priimtas arba Europos Vadovų Tarybos išvadose nustatytas Sąjungos politikos pozicijas. Vis dėlto tai neturėtų būti Komisijos atliekamo tarpyvyriausybinio susitarimo projekto ar pakeitimo teisinio vertinimo dalis;
- (10) siekdamas užtikrinti atitiktį Sąjungos teisei ir deramai atsižvelgdamas į tai, kad tarpyvyriausybinių susitarimų ir pakeitimų dujų arba naftos srityje šiuo metu daro santykinai didžiausią poveikį tinkamam energijos vidaus rinkos veikimui ir Sąjungos energijos tiekimo saugumui, valstybės narės turėtų Komisijai *ex ante* pranešti apie su dujomis ar nafta susijusio tarpyvyriausybinio susitarimo projektus, kol jie dar nėra teisiškai privalomi susitariančiosioms šalims. Laikydamosi bendradarbiavimo principo, Komisija turėtų padėti valstybei narei nustatyti tarpyvyriausybinio susitarimo projekto ar pakeitimo neatitikties Sąjungos teisei problemas. Tuomet atitinkama valstybė narė būtų geriau pasirengusi sudaryti susitarimą, kuris atitinka Sąjungos teisę;
- (11) Komisijai turėtų būti suteikta pakankamai laiko atlikti tokiam vertinimui, kad būtų užtikrintas kuo didesnis teisinis tikrumas ir išvengta nepagrįsto vėlavimo. Komisija turėtų apsvarstyti galimybę, prireikus, sutrumpinti laikotarpius, kurie numatyti atlikti jos vertinimui, visų pirma jeigu valstybė narė to paprašo arba jeigu ji nuolat pakankamai išsamiai informavo Komisiją derybų etape, deramai atsižvelgdama į tai, kiek tarpyvyriausybinio susitarimo arba pakeitimo projektas pagrįstas standartinėmis nuostatomis. Norėdamos visapusiškai pasinaudoti

⁽¹⁾ 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 994/2012/ES, kuriuo nustatomas keitimosi informacija apie tarpyvyriausybinius valstybių narių ir trečiųjų šalių energetikos susitarimus mechanizmas (OL L 299, 2012 10 27, p. 13).

Komisijos pagalba, valstybės narės turėtų susilaikyti nuo tarpvyriausybinių susitarimų, susijusių su dujomis ar nafta, arba tarpvyriausybinių susitarimų, susijusių su elektros energija, sudarymo, kai valstybė narė nusprendė prašyti Komisijos atlikti *ex ante* vertinimą, kol Komisija jų neinformuos apie savo atliktą vertinimą. Valstybės narės turėtų imtis visų būtinų veiksmų, kad būtų pasiektas tinkamas sprendimas dėl bet kokio nustatyto nesuderinamumo;

- (12) atsižvelgiant į Energetikos sąjungos strategiją, praeityje sudarytų ir būsimų tarpvyriausybinių susitarimų skaidrumas ir toliau yra nepaprastai svarbus ir yra reikšmingas elementas užtikrinant energetinį Sąjungos stabilumą. Todėl valstybės narės turėtų ir toliau pranešti Komisijai apie visus esamus ir būsimus tarpvyriausybinius susitarimus, neatsižvelgdamos į tai, ar jie įsigaliojo ar taikomi laikinai, kaip apibrėžta Vienos konvencijos dėl tarptautinių sutarčių teisės 25 straipsnyje, ir apie visus naujus tarpvyriausybinius susitarimus;
- (13) Komisija turėtų įvertinti tarpvyriausybinių susitarimų, kurie šio sprendimo įsigaliojimo dieną yra galiojantys arba yra taikomi laikinai, suderinamumą su Sąjungos teise ir atitinkamai informuoti valstybes nares. Nesuderinamumo atveju valstybės narės turėtų imtis visų būtinų veiksmų, kad būtų pasiektas tinkamas sprendimas nustatytam nesuderinamumui pašalinti;
- (14) šis sprendimas turėtų būti taikomas tarpvyriausybiniams susitarimams. Tarpvyriausybinuose susitarimuose, visų pirma jų turinyje, nepaisant jų oficialaus pavadinimo, pareiškiamas šalių ketinimas, kad susitarimas turėtų turėti teisiškai privalomą galią, visiškai ar iš dalies. Turėtų būti pranešama tik apie tuos tarpvyriausybinius susitarimus, kurie susiję su energijos pirkimu, prekyba energija, energijos tranzitu, energijos pardavimu, saugojimu bent vienoje valstybėje narėje ar energijos tiekimu į bent vieną valstybę narę arba energetikos infrastruktūros, kuri turi fizinę jungtį su bent viena valstybe narė, statyba ar eksploatavimu. Esant abejonių, valstybės narės turėtų nedelsdamos konsultuotis su Komisija. Nebegaliojantiems arba nebetaikomiems susitarimams iš esmės šis sprendimas neturėtų būti taikomas;
- (15) šio sprendimo tikslais dokumentas ar jo dalys tarpvyriausybinio susitarimo pobūdį įgyja dėl jo teisiškai privalomos galios, o ne dėl jo oficialaus pavadinimo, o jeigu teisiškai privalomos galios nėra, tai yra teisiškai neprivalomas dokumentas;
- (16) valstybės narės užmezga santykius su trečiosiomis valstybėmis ne tik sudarydamos tarpvyriausybinius susitarimus, bet ir teisiškai neprivalomus dokumentus, kurie dažnai oficialiai vadinami susitarimo memorandumais, bendromis deklaracijomis, bendromis ministrų deklaracijomis, bendrais veiksmais, bendrais elgesio kodeksais ar panašiais pavadinimais. Dėl jų teisiškai neprivalomo pobūdžio negali būti teisiškai reikalaujama, kad valstybės narės įgyvendintų tokius dokumentus, įskaitant atvejus, kai toks įgyvendinimas neatitinka Sąjungos teisės. Nors tie dokumentai yra teisiškai neprivalomi, jais naudojantis galėtų būti nustatoma išsami su energetikos infrastruktūra ir energijos tiekimu susijusi sistema. Siekiant didesnio skaidrumo valstybės narės turėtų turėti galimybę pateikti Komisijai teisiškai neprivalomus dokumentus, t. y. teisiškai neprivalomus vienos ar daugiau valstybių narių susitarimus su viena ar daugiau trečiųjų valstybių, kurie yra teisiškai neprivalomi ir kuriuose nustatomos energijos tiekimo arba energetikos infrastruktūros plėtojimo sąlygos, be kita ko, paaiškinant Sąjungos teisę šiuo klausimu, arba tokių neprivalomų dokumentų pakeitimus, įskaitant visus jų priedus. Jeigu teisiškai neprivalomame dokumente ar pakeitime daroma aiški nuoroda į kitus tekstus, valstybė narė turėtų turėti galimybę pateikti ir tuos kitus tekstus;
- (17) šis sprendimas neturėtų būti taikomas tarpvyriausybiniams susitarimams ir teisiškai neprivalomiems dokumentams, kurių visos nuostatos turi būti pateiktos Komisijai pagal kitus Sąjungos aktus arba kurie yra susiję su Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutartimi reglamentuojamais klausimais;
- (18) šiuo sprendimu neturėtų būti sukuriama pareiga įmonių susitarimų atžvilgiu. Tačiau valstybės narės turėtų galėti savanoriškai pranešti Komisijai apie susitarimus, kurie aiškiai nurodomi tarpvyriausybinuose susitarimuose arba teisiškai neprivalomuose dokumentuose;
- (19) siekdama stiprinti koordinavimą ir didinti skaidrumą tarp valstybių narių ir tokiu būdu sustiprinti jų derybines galias trečiųjų valstybių atžvilgiu, Komisija turėtų suteikti galimybę visoms kitoms valstybėms narėms saugiu elektroniniu būdu susipažinti su jos gaunama informacija apie tarpvyriausybinius susitarimus. Komisija turėtų paaisyti valstybių narių prašymų užtikrinti jai pateiktos informacijos konfidencialumą. Tačiau prašymai laikytis konfidencialumo neturėtų apriboti pačios Komisijos prieigos prie konfidencialios informacijos, nes Komisijai reikia turėti išsamos informacijos, kad ji galėtų atlikti vertinimus. Komisija turėtų būti atsakinga už tai, kad būtų užtikrintas konfidencialumo nuostatos taikymas. Prašymais laikytis konfidencialumo neturi būti ribojama teisė susipažinti su dokumentais, numatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 1049/2001 ⁽¹⁾;

⁽¹⁾ 2001 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais (OL L 145, 2001 5 31, p. 43).

- (20) jei valstybė narė mano, kad tarpvyriausybiniis susitarimas yra konfidencialus, ji turėtų pateikti Komisijai jo santrauką, kurioje pateikiamas jo dalykas, tikslas, taikymo sritis, trukmė, šalys ir informacija apie jo pagrindines nuostatas, kad su ta santrauka galėtų susipažinti kitos valstybės narės;
- (21) nuolatinis keitimasis informacija apie tarpvyriausybinius susitarimus Sąjungos lygmeniu turėtų padėti išvystyti geriausią praktiką. Remdamasi ta geriausia praktika Komisija, bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, ir atitinkamais atvejais, bendradarbiaudama su Europos išorės santykių tarnyba Sąjungos išorės politikos klausimais, turėtų parengti neprivalomas standartines nuostatas, kurios turėtų būti naudojamos tarpvyriausybinių valstybių narių ir trečiųjų valstybių susitarimuose, taip pat gaires, įskaitant nuostatų, kurios neatitinka Sąjungos teisės ir todėl neturėtų būti taikomos, pavyzdžių sąrašą. Tokiomis standartinėmis nuostatomis turėtų būti siekiama išvengti prieštaravimų tarp tarpvyriausybinių susitarimų ir prieštaravimų Sąjungos teisei, visų pirma energijos vidaus rinkos taisyklėms ir Sąjungos konkurencijos teisės nuostatomis, taip pat prieštaravimų Sąjungos sudarytiems tarptautiniams susitarimams. Kompetentingos institucijos tokias standartines nuostatas ar gaires turėtų naudoti kaip atskaitos priemonę ir tokiu būdu būtų padidintas skaidrumas ir užtikrintas suderinamumas su Sąjungos teise. Tokių standartinių nuostatų naudojimas turėtų būti neprivalomas, ir turėtų būti numatyta galimybė pritaikyti jų turinį pagal konkrečias aplinkybes;
- (22) jei daugiau žinotų apie esamus ir naujus tarpvyriausybinius susitarimus, valstybės narės, taip pat jos ir Komisija galėtų užtikrinti didesnę skaidrumą ir geriau tarpusavyje koordinuoti energetikos srities veiksmus. Toks geresnis koordinavimas turėtų padėti valstybėms narėms visapusiškai pasinaudoti privalumais, susijusiais su politine ir ekonomine Sąjungos įtaka, ir suteikti galimybę Komisijai siūlyti su tarpvyriausybiniais susitarimais susijusių problemų sprendimus;
- (23) Komisija turėtų sudaryti palankesnes valstybių narių veiksmų koordinavimo sąlygas ir skatinti tokį koordinavimą, kad būtų sustiprintas bendras strateginis Sąjungos vaidmuo energetikos srityje pasitelkus tinkamai apibrėžtą ir veiksmingą suderintą požiūrį į gamybos, tranzito ir vartojimo valstybes;
- (24) kadangi šio sprendimo tikslas, t. y. užtikrinti, kad valstybės narės ir Komisija keistųsi informacija apie tarpvyriausybinius energetikos susitarimus, valstybės narės pačios negali deramai pasiekti ir kadangi dėl šio sprendimo poveikio to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamasi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti atitinkamas priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo sprendimu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;
- (25) šio sprendimo nuostatomis neturėtų būti trukdoma taikyti Sąjungos taisyklių dėl įsipareigojimų nevykdymo, valstybės pagalbos ir konkurencijos. Komisija, vadovaudamasi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 258 straipsniu, turi teisę pradėti įsipareigojimų nevykdymo nagrinėjimo procedūrą, jei ji mano, kad valstybė narė neįvykdė įsipareigojimų pagal SESV;
- (26) Komisija turėtų įvertinti, ar šis sprendimas pakankamai ir veiksmingai padeda užtikrinti tarpvyriausybinių susitarimų atitiktį Sąjungos teisei ir aukštą valstybių narių veiksmų, susijusių su tarpvyriausybiniais energetikos susitarimais, koordinavimo lygį;
- (27) todėl Sprendimas Nr. 994/2012/ES turėtų būti panaikintas,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

1. Siekiant užtikrinti energijos vidaus rinkos veikimą ir padidinti energijos tiekimo saugumą Sąjungoje, šiuo sprendimu nustatomas valstybių narių ir Komisijos keitimosi informacija apie 2 straipsnyje apibrėžtus tarpvyriausybinius energetikos susitarimus mechanizmas.

2. Šis sprendimas netaikomas tarpvyriausybiniams susitarimams, kuriems visiems pagal Sąjungos teisę jau taikomos kitos specialios pranešimo procedūros.

2 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šiame sprendime vartojamų terminų apibrėžtys:

- 1) tarpvyriausybiniis susitarimas – teisiškai privalomas (neatsižvelgiant į tai, koks yra jo oficialus pavadinimas) vienos ar daugiau valstybių narių susitarimas su viena ar daugiau trečiųjų valstybių arba vienos ar daugiau valstybių narių susitarimas su tarptautine organizacija, kuris yra susijęs su:
 - a) energijos pirkimu, prekyba energija, energijos pardavimu, tranzitu, saugojimu bent vienoje valstybėje narėje ar energijos tiekimu į bent vieną valstybę narę, arba
 - b) energetikos infrastruktūros, kuri turi fizinę jungtį su bent viena valstybe nare, statyba ar eksploatavimu;tačiau kai toks teisiškai privalomas susitarimas apima ir kitus klausimus, išskyrus nurodytuosius a ir b punktuose, laikoma, kad tarpvyriausybinių susitarimą sudaro tik su tais punktais susijusios nuostatos ir bendrosios nuostatos, taikomos toms su energetikos klausimais susijusioms nuostatomis;
- 2) esamas tarpvyriausybiniis susitarimas – tarpvyriausybiniis susitarimas, kuris yra įsigaliojęs arba laikinai taikomas 2017 m. gegužės 2 d.;
- 3) teisiškai neprivalomas dokumentas – vienos ar daugiau valstybių narių susitarimas su viena ar daugiau trečiųjų valstybių, kuris nėra teisiškai privalomas, kaip antai susitarimo memorandumas, bendra deklaracija, bendra ministrų deklaracija, bendri veiksmai arba bendras elgesio kodeksas, ir kuriame nustatomos energijos tiekimo sąlygos, kaip antai, kiekis ir kainos, arba energetikos infrastruktūros plėtros sąlygos;
- 4) esamas teisiškai neprivalomas dokumentas – teisiškai neprivalomas dokumentas, kuris yra pasirašytas arba dėl kurio yra kitaip susitarta anksčiau nei 2017 m. gegužės 2 d.

3 straipsnis

Pareiga pranešti apie tarpvyriausybinius susitarimus

1. Kai valstybė narė ketina pradėti derybas su trečiąja valstybe arba tarptautine organizacija dėl tarpvyriausybiniio susitarimo pakeitimo arba naujo tarpvyriausybiniio susitarimo sudarymo, ji apie savo ketinimą kuo anksčiau iki numatomos derybų pradžios raštu praneša Komisijai.

Atitinkama valstybė narė turi reguliariai pranešti Komisijai apie derybų eigą. Laikantis 8 straipsnio, Komisijai teikiamoje informacijoje nurodoma, dėl kokių nuostatų deramasi ir kokie yra derybų tikslai.

2. Kai tik šalys susitaria dėl visų pagrindinių tarpvyriausybiniio susitarimo, susijusio su dujomis ar nafta, arba tarpvyriausybiniio susitarimo, susijusio su dujomis ar nafta, pakeitimo projekto nuostatų, bet prieš oficialiai užbaigiant derybas, atitinkama valstybė narė pateikia Komisijai susitarimo ar pakeitimo projektą, įskaitant visus jo priedus, kad pagal 5 straipsnį būtų galima atlikti *ex ante* vertinimą.

Kai tame susitarimo arba pakeitimo projekte daroma aiški nuoroda į kitus tekstus, atitinkama valstybė narė pateikia ir tuos kitus tekstus tiek, kiek juose yra nuostatų, susijusių su dujų ar naftos pirkimu, prekyba dujomis ar nafta, dujų ar naftos pardavimu, tranzitu, saugojimu bent vienoje valstybėje narėje arba dujų ar naftos tiekimu į bent vieną valstybę narę arba dujų ar naftos infrastruktūros, kuri turi fizinę jungtį su bent viena valstybe nare, statyba ar eksploatavimu.

3. Kai valstybė narė veda derybas dėl tarpvyriausybiniio susitarimo ar pakeitimo, susijusio su elektros energija, ir remdamasi savo vertinimu negalėjo padaryti tvirtos išvados dėl tarpvyriausybiniio susitarimo ar pakeitimo, dėl kurio deramasi, suderinamumo su Sąjungos teise, ji pateikia Komisijai susitarimo arba pakeitimo projektą, įskaitant visus jo priedus, kad būtų atliktas *ex ante* vertinimas pagal 5 straipsnį, kai tik šalys susitaria dėl visų pagrindinių to projekto nuostatų, tačiau tai padaro prieš oficialiai užbaigiant derybas.

4. Valstybės narės tarpvyriausybinių susitarimų ar pakeitimų, susijusių su elektros energija, tikslais gali taikyti 2 dalies pirmą ir antrą pastraipą.

5. Ratifikavusi tarpvyriausybinių susitarimų arba tarpvyriausybinių susitarimų pakeitimų, atitinkama valstybė narė tarpvyriausybinių susitarimų arba pakeitimų, įskaitant visus jo priedus, pateikia Komisijai. Kai Komisija pateikė nuomonę pagal 5 straipsnio 2 dalį, o atitinkama valstybė narė nukrypo nuo Komisijos nuomonės, ta valstybė narė turėtų nedelsdama Komisijai raštu paaiškinti priežastis, kuriomis grindžiamas jos sprendimas.

Kai ratifikuotame tarpvyriausybiniame susitarime arba tarpvyriausybinių susitarimų pakeitime daroma aiški nuoroda į kitus tekstus, atitinkama valstybė narė pateikia ir tuos kitus tekstus tiek, kiek juose yra nuostatų, susijusių su energijos pirkimu, prekyba energija, energijos pardavimu, tranzitu, saugojimu bent vienoje valstybėje narėje ar energijos tiekimu į bent vieną valstybę narę arba energetikos infrastruktūros, kuri turi fizinę jungtį su bent viena valstybe narė, statyba ar eksploatavimu.

6. Pareiga pranešti Komisijai pagal 2, 3 ir 5 dalis netaikoma įmonių susitarimams.

Kai valstybė narė abejoja, ar susitarimas yra tarpvyriausybinių susitarimas, taigi, ar apie jį reikia pranešti pagal šį straipsnį ir 6 straipsnį, valstybė narė nedelsdama konsultuojasi su Komisija.

7. Visi pranešimai pagal šio straipsnio 1–5 dalis ir 6 straipsnio 1 ir 2 dalis teikiami per Komisijos internetinę taikomąją programą. 5 straipsnio 1 ir 2 dalyse bei 6 straipsnio 3 dalyje nurodyti laikotarpiai pradedami skaičiuoti nuo dienos, kurią visa pranešimo byla buvo įregistruota programoje.

4 straipsnis

Komisijos teikiama pagalba

1. Kai valstybė narė praneša Komisijai apie derybas pagal 3 straipsnio 1 dalį, Komisijos tarnybos gali ją konsultuoti, kaip išvengti tarpvyriausybinių susitarimų arba tarpvyriausybinių susitarimų pakeitimo, dėl kurio deramasi, nesuderinamumo su Sąjungos teise. Tokios konsultacijos gali apimti atitinkamas neprivalomas standartines nuostatas ir gaires, kurias Komisija, konsultuodamasi su valstybėmis narėmis, rengia pagal 9 straipsnio 2 dalį.

Komisijos tarnybos taip pat gali atkreipti atitinkamos valstybės narės dėmesį į susijusius Sąjungos energetikos politikos tikslus, be kita ko, dėl energetikos sąjungos.

Ta valstybė narė taip pat gali paprašyti Komisijos pagalbos tose derybose.

2. Atitinkamos valstybės narės prašymu Komisija derybose gali dalyvauti kaip stebėtoja. Kai Komisija mano, kad tai yra būtina, ji gali prašyti, kad jai būtų leista dalyvauti derybose kaip stebėtojai. Komisijos dalyvavimui taikoma atitinkamos valstybės narės raštiško sutikimo sąlyga.

3. Kai Komisija dalyvauja derybose kaip stebėtoja, ji gali konsultuoti atitinkamą valstybę narę, kaip išvengti tarpvyriausybinių susitarimų ar pakeitimo, dėl kurio deramasi, nesuderinamumo su Sąjungos teise.

5 straipsnis

Komisijos atliekamas vertinimas

1. Komisija per penkias savaites nuo pranešimo apie visą tarpvyriausybinių susitarimų ar pakeitimo projektą, įskaitant visus jo priedus, pateikimo pagal 3 straipsnio 2 dalį dienos praneša atitinkamai valstybei narė apie abejones, kurių jai galėjo kilti dėl tarpvyriausybinių susitarimų projekto ar pakeitimo nesuderinamumo su Sąjungos teise. Jei Komisija per tą laikotarpį atsakymo nepateikia, laikoma, kad ji tokių abejonių neturi.

2. Kai Komisija pagal 1 dalį praneša atitinkamai valstybei narei, kad jai kilo abejonių, ji pateikia savo nuomonę atitinkamai valstybei narei dėl tarpvyriausybinių susitarimų ar pakeitimo projekto nesuderinamumo su Sąjungos teise, visų pirma su energijos vidaus rinkos taisyklėmis ir Sąjungos konkurencijos teisės nuostatomis, per 12 savaičių nuo 1 dalyje nurodytos pranešimo pateikimo dienos. Jei Komisija per tą laikotarpį nuomonės nepateikia, laikoma, kad ji nepareiškia prieštaravimų.

3. Atitinkamai valstybei narei pritarus, 1 ir 2 dalyse nurodyti laikotarpiai gali būti pratęsti. 1 ir 2 dalyse nurodyti laikotarpiai sutrumpinami susitarus su Komisija, jei aplinkybės tai pateisina, siekiant užtikrinti, kad derybos būtų baigtos laiku.

4. Valstybė narė nepasirašo, neratifikuoja tarpvyriausybinių susitarimų ar pakeitimo projekto ir dėl jo nesusitaria, kol Komisija pagal 1 dalį jos neinformuoja apie savo abejones, arba, kai taikoma, kol nepateikia savo nuomonės pagal 2 dalį, arba, jei Komisija nepateikia atsakymo arba nuomonės, kol nepaeina 1 dalyje arba, kai taikoma, 2 dalyje nurodyti laikotarpiai.

Prieš pasirašydama, ratifikuodama tarpvyriausybinių susitarimų ar pakeitimą arba dėl jų susitardama, atitinkama valstybė narė kuo labiau atsižvelgia į 2 dalyje nurodytą Komisijos nuomonę.

6 straipsnis

Pareiga pranešti apie esamus tarpvyriausybinius susitarimus ir naujus tarpvyriausybinius susitarimus, susijusius su elektros energija, ir Komisijos atliekamas tų susitarimų vertinimas

1. Ne vėliau kaip 2017 m. rugpjūčio 3 d. valstybės narės praneša Komisijai apie visus esamus tarpvyriausybinius susitarimus, įskaitant visus jų priedus ir pakeitimus.

Kai esamame tarpvyriausybiniame susitarime daroma aiški nuoroda į kitus tekstus, atitinkama valstybė narė pateikia ir tuos kitus tekstus tiek, kiek juose yra nuostatų, susijusių su energijos pirkimu, prekyba energija, energijos pardavimu, tranzitu, saugojimu bent vienoje valstybėje narėje ar energijos tiekimu į bent vieną valstybę narę arba energetikos infrastruktūros, kuri turi fizinę jungtį su bent viena valstybe narė, statyba ar eksploatavimu.

Šioje dalyje nustatyta pareiga pranešti Komisijai netaikoma įmonių susitarimams.

2. Laikoma, kad apie esamus tarpvyriausybinius susitarimus, apie kuriuos Komisijai pranešta 2017 m. gegužės 2 d. pagal Sprendimo Nr. 994/2012/ES 3 straipsnio 1 ar 5 dalį arba Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 994/2010 ⁽¹⁾ 13 straipsnio 6 dalies a punktą, buvo pranešta šio straipsnio 1 dalies tikslais, su sąlyga, kad tas pranešimas atitinka tos dalies reikalavimus.

3. Komisija įvertina tarpvyriausybinius susitarimus, apie kuriuos pranešta pagal šio straipsnio 1 arba 2 dalį, taip pat tarpvyriausybinius susitarimus, susijusius su elektros energija, apie kuriuos pranešta pagal 3 straipsnio 5 dalį. Kai atlikus pirmąjį vertinimą Komisijai kyla abejonių dėl tų susitarimų suderinamumo su Sąjungos teise, visų pirma su energijos vidaus rinkos taisyklėmis ir Sąjungos konkurencijos teisės nuostatomis, ji per devynis mėnesius nuo pranešimo apie tuos susitarimus pateikimo dienos apie tai informuoja atitinkamas valstybes nares.

7 straipsnis

Pranešimas apie teisiškai neprivalomus dokumentus

1. Prieš priimdamos arba priėmusios teisiškai neprivalomą dokumentą arba teisiškai neprivalomo dokumento pakeitimą, valstybės narės gali apie tą dokumentą arba tą pakeitimą, įskaitant visus jų priedus, pranešti Komisijai.

⁽¹⁾ 2010 m. spalio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 994/2010 dėl dujų tiekimo saugumo užtikrinimo priemonių, kuriuo panaikinama Tarybos direktyva 2004/67/EB (OL L 295, 2010 11 12, p. 1).

2. Valstybės narės taip pat gali pranešti Komisijai apie esamus teisiškai neprivalomus dokumentus, įskaitant visus jų priedus ir pakeitimus.

3. Kai teisiškai neprivalomame dokumente arba teisiškai neprivalomo dokumento pakeitime daroma aiški nuoroda į kitus tekstus, atitinkama valstybė narė gali pranešti ir apie tuos kitus tekstus tiek, kiek juose yra nuostatų, kuriomis nustatomos energijos tiekimo sąlygos, kaip antai kiekis ir kainos, arba energetikos infrastruktūros plėtros sąlygos.

8 straipsnis

Skaidrumas ir konfidencialumas

1. Teikdama informaciją Komisijai pagal 3 straipsnio 1–5 dalis, 6 straipsnio 1 dalį ir 7 straipsnį, valstybė narė gali nurodyti, ar kuri nors informacijos dalis – komercinė ar kita informacija, kurią atskleidus būtų padaryta žala susijusių šalių veiklai, – turi būti laikoma konfidencialia ir ar pateikta informacija gali būti dalijamasi su kitomis valstybėmis narėmis.

Valstybė narė nurodo tokią informaciją apie 6 straipsnio 2 dalyje nurodytus esamus susitarimus ne vėliau kaip 2017 m. rugpjūčio 3 d.

2. Kai valstybė narė pagal 1 dalį nenurodė, kad informacija yra konfidenciali, Komisija saugia elektronine forma paskelbia tą informaciją visoms kitoms valstybėms narėms.

3. Kai valstybė narė pagal 1 dalį nurodė, kad esamas tarpvyriausybinių susitarimų, jo pakeitimas arba naujas tarpvyriausybinių susitarimų yra konfidencialūs, ta valstybė narė pateikia pateiktos informacijos santrauką.

Toje santraukoje nurodoma bent ši informacija apie tarpvyriausybinių susitarimų arba pakeitimą:

- a) jo dalykas;
- b) jo tikslas ir taikymo sritis;
- c) jo trukmė;
- d) jo šalys;
- e) informacija apie jo pagrindines nuostatas.

Ši dalis netaikoma informacijai, teikiamai pagal 3 straipsnio 1–4 dalis.

4. Komisija sudaro galimybę visoms kitoms valstybėms narėms elektroniniu būdu susipažinti su 3 dalyje nurodytomis santraukomis.

5. Prašymai laikyti informaciją konfidencialia pagal šį straipsnį neriboja pačios Komisijos prieigos prie konfidencialios informacijos. Komisija užtikrina, kad prieiga prie konfidencialios informacijos būtų suteikiama tik Komisijos tarnyboms, kurioms neabejotinai būtina susipažinti su turima informacija. Komisijos atstovai neskelbtiną informaciją apie derybas, susijusias su tarpvyriausybiniais susitarimais, gautą tokių derybų metu, tvarko pagal 3 ir 4 straipsnius laikydamiesi tinkamos konfidencialumo tvarkos.

9 straipsnis

Valstybių narių veiksmų koordinavimas

1. Komisija sudaro palankias valstybių narių veiksmų koordinavimo sąlygas ir jį skatina, kad būtų galima:

- a) peržiūrėti pokyčius, susijusius su tarpvyriausybiniais susitarimais, ir siekti Sąjungos išorės santykių energetikos srityje su gamybos, tranzito ir vartojimo valstybėmis nuoseklumo ir darnos;

- b) nustatyti bendras problemas, susijusias su tarpvyriausybiniais susitarimais, ir apsvarstyti, kokių tinkamų veiksmų būtų galima imtis toms problemoms spręsti, bei, atitinkamai atvejais, pasiūlyti gairių ir sprendimų;
- c) kai tinkama, padėti rengti daugiašalius tarpvyriausybinius susitarimus, kurie apima kelias valstybes nares ar visą Sąjungą.

2. Ne vėliau kaip 2018 m. gegužės 3 d. Komisija, remdamasi geriausia praktika ir konsultuodamasi su valstybėmis narėmis, parengia neprivalomas standartinės nuostatas ir gaires, įskaitant nuostatų, kurios neatitinka Sąjungos teisės ir todėl neturėtų būti taikomos, pavyzdžių sąrašą. Tokios neprivalomos standartinės nuostatos ir gairės, jeigu būtų tinkamai taikomos, labai pagerintų būsimų tarpvyriausybinių susitarimų atitiktį Sąjungos teisei.

10 straipsnis

Ataskaitų teikimas ir peržiūra

1. Ne vėliau kaip 2020 m. sausio 1 d. Komisija pateikia Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonominių ir socialinių reikalų komitetui bei Regionų komitetui šio sprendimo taikymo ataskaitą.
2. Ataskaitoje visų pirma įvertinama, kiek šiuo sprendimu skatinama tarpvyriausybinių susitarimų atitiktis Sąjungos teisei, be kita ko, elektros energijos srityje, ir aukšto lygio valstybių narių veiksmų, susijusių su tarpvyriausybiniais susitarimais, koordinavimas. Joje taip pat įvertinamas šio sprendimo poveikis valstybių narių deryboms su trečiosiomis valstybėmis ir tai, ar šio sprendimo taikymo sritis bei jame nustatyta tvarka yra tinkamos. Kartu su ataskaita priteikiamas pasiūlymas dėl šio sprendimo peržiūros.

11 straipsnis

Panaikinimas

Sprendimas Nr. 994/2012/ES panaikinamas nuo 2017 m. gegužės 2 d.

12 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis sprendimas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

13 straipsnis

Adresatai

Šis sprendimas skirtas valstybėms narėms.

Priimta Strasbūre 2017 m. balandžio 5 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

A. TAJANI

Tarybos vardu

Pirmininkas

I. BORG